

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 235-1915)

Originalt emne

Dyrtidstillæg

Lønninger

Rets- og Politivæsen

Ting- og Arresthusets Personale

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 26. august 1915](#)
- 2) [Byrådsmødet den 2. september 1915](#)
- 3) [Byrådsmødet den 21. oktober 1915](#)
- 4) [Byrådsmødet den 28. oktober 1915](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 26. august 1915 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 235-1915)

Indstilling fra Lønudvalget om Bevilling af Dyrtidstillæg til Kommunens faste Arbejdere og Funktionærer, saalydende:

"I Betragtning af den for Tiden værende Dyrtid indstiller Udvalget til Byraadet, at der udbetales Kommunens gifte Bestillingsmænd og faste gifte Arbejdere, som i Tiden fra 1. Juli 1914 til 30. Juni 1915 har haft en Aarsløn af 2000 Kr. og derunder, en Dyrtidshjælp en Gang for alle af 50 Kroner samt 25 Kroner til hvert Barn under 15 Aar, Vedkommende har udover eet.

Der kan under ingen Omstændigheder udbetales Dyrtidshjælp til Bestillingsmænd eller Arbejdere med en Løn af over 2000 Kroner, men Udvalget indstiller endvidere til Byraadet, at de respektive Udvalg bemyndiges til at udbetale til de gifte Bestillingsmænd og faste gifte Arbejdere, hvis Løn - i fornævnte Tidsrum ligger umiddelbart over 2000 Kroner, en Hjælp af 25 Kroner til hvert Barn under 15 Aar, Vedkommende har udover e et; dog at Aarslønnen sammenlagt med Hjælpen for saadanne Bestillingsmænd og Arbejdere ikke maa overstige 2150 Kroner.

Funktionærer, som erholder en Del af deres Løn i Form af Kost og Logi, kunne ikke erholde Dyrtidshjælp.

Efter hoslagte af Udvalgets Sekretær foretagne Beregning vil Udgiften andrage ca. K r. 32000. 00, som foreslaas afholdt af Kommunens Regnskab for 1915 - 16 under Konto XX, "Andre og uforudsete Udgifter".

Møller udtalte, at der fra de kommunale Arbejderes Fagforening var fremkommet Andragende om Dyrtidstillæg motiveret med, at private Arbejdsgivere havde givet sine Arbejdere et saadant. Ved en foretagen Undersøgelse havde det vel vist sig rigtig, at et enkelt Firma havde tilstaaet sine Arbejdere et Ekstragratiatle, men tillige, at vedkommende Firma gav lavere Timeløn end Kommunen. Foruden Andragendet forelaa en Resolution fra Kommunens Arbejdere og Funktionærer, som deri udtalte, at man var enige om at anmode om Dyi tidshjælp, og hvori henvistes til, at Overenskomsten med Kommunen kunde have været opsagt i 1914, men at man af Hensyn til Situationen havde vist Kommunen det Hensyn ikke at foretage Opsigelsen. Lønudvalget havde afholdt flere Møder om Sagen, og alle dets Medlemmer havde vist god Villie til at give Hjælp paa Grund af Prisstigningen paa Livsfornødenhederne. Havde Evnen været større, vilde man maaske ogsaa have foreslaaet at yde større Hjælp. Ved denne Sags Behandling maatte man imidlertid se paa, hvorledes Kommunens faste Folk var stillet i Forhold til de private, og det maatte da erkendes, at deres Stilling var noget bedre, idet de var nok saa fast knyttede til deres Arbejdsgiver, var bedre stillet under Sygdom, havde en Uges Ferie, for saa vidt de havde arbejdet i 225 Dage i Aaret, foruden at de var berettiget til Pension. Endelig kunde det vel ogsaa siges, at Kommunens Arbejdere havde større Timeløn end private Arbejdere. Der vilde da blive det skæve Forhold ved at bevilge Dyrtidshjælp, at de daarligere stillede kom til at betale til de forholdsvis bedre stillede. Efter Talerens Mening var den førnævnte Resolution derfor ret ilde anbragt. Arbejderne og Funktionærerne havde sikkert gjort meget klogt i ikke at opsig

Overenskomsten, thi de kunde næppe have opnaaet et for dem bedre Resultat. Under disse Forhold var de Beløb, Udvalget foreslog at yde, ikke særlig store, men naar der blev set hen til, hvad Staten og andre Kommuner ydede i Dyrtidshjælp, vilde Funktionærerne forhaabentlig føle sig tilfredse. Taleren gennemgik den ovenfor aftrykte Indstilling, og bemærkede herunder, at der ved faste Arbejdere skulde forstaas de Arbejdere, der havde arbejdet 225 Dage for Kommunen, samt at Udvalget henstillede til de respektive Udvalg at overveje at medtage saadanne Arbejdere, som kun havde arbejdet i 6 Maaneder for Kommunen, men om hvem man vidste, at de vilde blive faste Arbejdere. Endvidere oplyste Taleren, at ingen kunde faa mere end 225 Kr. i Dyrtidshjælp, og at Bestemmelsen om Hjælp til Funktionærer og Arbejdere, hvis Løn laa umiddelbart over 2000 Kr. var medtaget, fordi man fandt det uretfærdigt, at en Familie med 2000 Kr. og ingen Børn skulde have 50 Kr. i Hjælp, medens en Familie med f. Eks. 2050 Kr. og 4 Børn intet fik. Endelig oplyste Taleren, at der var 418 Funktionærer og faste Arbejdere, som havde 2000 Kr. og derunder i Løn, og at de tilsammen havde 376 Børn, som der efter Forslaget skulde ydes Hjælp til. Sluttelig bemærkede Taleren, at mange maaske vilde mene, at Udgiften kunde spares, og at det var et stort Beløb, det drejede sig om. Naar Udvalget desuagtet var enig om Indstillingen, beroede det tildels paa, at Kommunen altid havde haft Ord for at være en god Arbejdsgiver, og at man gerne skulde bevare dette gode Ry.

Christensen anbefalede at stemme for Indstillingen, som forelaa enstemmig fra Udvalget. I Anledning af Hr. Møllers Omtale af Resolutionen fra de timelønnede Arbejdere og Funktionærer bemærkede Taleren, at en Åarsløn af 12-1300 Kr. ikke kunde anses for særlig svimlende, og at det derfor vilde have været ret naturligt, om Arbejderne under andre Forhold havde opsagt Overenskomsten for at opnaa en Forbedring. Det var en Kendsgerning, at adskillige private Arbejdsgivere havde ydet deres Folk Dyrtidshjælp, og der var derfor intet urimeligt i, at Arbejderne som Motivering for deres Andragende om Dyrtidshjælp havde henvist dertil og til, at Overenskomsten kunde have været opsagt. For et Aars Tid siden havde man bebudet, at Lønregulativet vilde blive taget op til Revision, hvad ogsaa vilde have været korrekt, da det ikke længere var tidssvarende, og adskillige Funktionærer utvivlsomt tiltrængte en betydelig Forbedring af deres Kaar. Revisionen var imidlertid blevet udsat, men det var dog et Spørgsmaal, om man nu ikke snart maaite tage Sagen op igen. Efter Forslaget vilde den gennemsnitlige Dyrtidshjælp blive paa 75 Kr., og saa man hen til, hvad der blev givet andre Steder, kunde det nok siges, at man her naaede at give en nogenlunde følelig Hjælp.

Møller troede vedblivende, at Arbejderne og Funktionærerne gjorde sig selv den største Tjeneste ved ikke at opsigse Overenskomsten. Hr. Christensen havde nævnt Lønninger paa 12-1300 Kr., men ved Belysningsvæsenet var de dog gennemgaaende 15-1600 Kr. Der var jo nemlig en Del Overarbejde, som de fleste var begærlige efter at faa. Havde man samme Arbejdstid her som i andre Kommuner, vilde man med Kommunens Timeløn ikke have behøvet at give Dyrtidshjælp. Taleren var enig med Hr. Christensen i, at enkelte Funktionærers Løn nok kunde trænge til Revision, men man var jo paa Grund af den vanskelige Situation enedes om at udsætte Lønregulativets Revision. indtil videre.

Christensen skulde indrømme, at Gennemsnitslønnen ved Belysningsvæsenet var gjoit op til 1550 Kr. At den kunde naa derop, skyldtes en Del uundgaaeligt Overarbejde, men ved de andre Administrationer var Lønnen betydeligt lavere.

Indstillingen overgik til 2. Behandling og henvistes til Budgetudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 2. september 1915 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 235-1915)

Indstilling fra Lønudvalget om Bevilling af Dyrtidstillæg til Kommunens faste Arbejdere og Funktionærer. - 2. Behandling.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget anbefalede Indstillingen og anmodede de forskellige Udvalg om til Kasse- og Regnskabsudvalget at fremsende Opgørelse over Dyrtidshjælpen for deres Vedkommende.

Mousten ansaa det for rigtigst, at hvert Udvalg fik en Afskrift af Fortegnelsen over de Funktionærer og Arbejdere, som var berettigede til Dyrtidshjælp.

Simonsen var glad over, at der ved Imødekommenhed fra alle Partiers Side var opnaaet Enighed i denne Sag. Maaske vilde nogle mene, at Hjælpen kunde have været bedre, men saadanne maatte erindre, at Byraadet maatte varetage ikke blot en enkelt Parts, men alle Borgeres Interesser. Saa vidt Taleren havde forstaaet det, skulde vedkommende Funktionærers hele Indtægt medregnes ved Beregningen af Dyrtidshjælpen, men desuagtet havde et Par Funktionærer, som var opførte i Kommunebogholderens Indstilling, kun opgivet den Indtægt, hvormed de stod opført i Lønregulativet, til Trods for at i hvert Fald den

ene havde en betydelig Pension foruden sin Løn. Naar Arbejderne og de mindre stillede Funktionærer maatte opgive hele deres Indtægt, maatte de, som havde Pension fra et Statsembede, ogsaa gøre det.

Marthin Hansen bemærkede, at alle Partier ikke havde været repræsenteret i de Udvalg, der havde haft med Sagen at gøre, men at han selvfølgelig gav Indstillingen sin fulde Tilslutning. Det var beklageligt, at man ikke oftere kunde gennemføre Sagerne saa enstemmigt.

Mikael Johansen vidste ikke, hvilke Funktionærer, Hr. Simonsen sigtede til, men selvfølgelig vilde Kasseudvalget undersøge, hvorvidt de opgivne Indtægter var rigtige.

Møller bekræftede, at Lønudvalget var enigt om, at der skulde regnes med Funktionærernes fulde Indtægt.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 21. oktober 1915 - side 20

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 235-1915)

Andragende fra Kommunens løse Arbejdere om Bevilling af Dyrtidshjælp.

Møller erindrede om, at der til Bevillingen af Dyrtidshjælp til Kommunens Funktionærer blev føjet en Bestemmelse om, at de Arbejdere, der havde været i Kommunens Arbejde i 225 Dage, kunde faa Dyrtidshjælp, og tillige bestemte man, at skulde nogen kun have fra 210 til 225 Dage, skulde de forskellige Udvalg være bemyndigede til at bevilge Dyrtidshjælp, hvis Familien havde flere Børn, ellers ikke. Lønudvalget var enigt om ikke at gaa videre og indstillede derfor, at det foreliggende Andragende ikke blev bevilget. Det drejede sig om ca. 70 Arbejdere ved Havnen og ca. 60 ved Brolægningsvæsenet.

Simonsen havde forstaaet den omtalte Bestemmelse saaledes, at Udvalgene, naar de fandt Anledning dertil, havde Lov til at udbetale en forholdsvis Del af den normerede Dyrtidshjælp til Arbejdere, som havde arbejdet i $\frac{1}{2}$ Aar, altsaa 112-113 Dage, for Kommunen. En saadan Ordning vilde Arbejderne være tilfreds med. Taleren henstillede til Lønudvalget at overveje Sagen igen, for at man kunde komme til den af ham paa pegede Ordning eller til, at man kom de løse Arbejdere til Hjælp ved at betale dem 1 Kr. mere om

Ugen. Dyrtiden blev værre og værre, saa Kommunen maatte stille sig saa velvillig som mulig. Enkelte humane Arbejdsgivere havde allerede bevilget deres Arbejdere Dyrtidshjælp. Der fandtes jo nemlig humane Arbejdsgivere, skønt ikke mange, og Kommunen skulde gerne høre til de humaneste.

Christensen havde gerne set, at man var gaaet noget længere ned med Dyrtidshjælpen. Man havde overladt det til de enkelte Udvalg at give Dyrtidshjælp for saadanne Arbejdere, der ikke havde arbejdet fuldt 225 Dage for Kommunen, men man satte ingen Grænse nedad. Da Sagen nu forelaa igen i Anledning af Andragendet, havde Udvalget ikke kunnet enes om andet end at sætte Grænsen nedad ved 210 Dage. Taleren selv mente, at de, der kun havde arbejdet $\frac{1}{2}$ Aar for Kommunen, som Regel vilde være fuldt saa trængende som de andre, og Lønudvalget mente vel heller ikke, at vedkommende Udvalg skulde være forhindret i at give Hjælp til en Arbejder med lidt under 210 Dage, naar der var en stor Børneflokk. Der var i hvert Fald intet bestemt om at sætte en Grænse ved 210 Dage, det var kun en Udtalelse af Lønudvalget.

Møller skulde indrømme, at der ikke var sagt andet, end at Arbejdere med et Antal Arbejdsdage, der laa umiddelbart op til 225 Dage, kunde komme med, men dette havde Lønudvalget fortolket saaledes, at Minimum skulde være 210 Dage. I Anledning af Hr. Simonsens Bemærkning om at give 1 Kr. mere om Ugen, udtalte Taleren, at naar de løse Arbejdere fik 55 Øre i Timen, medens de private Arbejdere næppe fik over 45 Øre, maatte Kommunen nok regnes til de humaneste Arbejdsgivere.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 28. oktober 1915 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 235-1915)

Meddelelse om, at Aarhus

Amtsraad har tiltraadt Beslutningen om Dyrtidstillæg til Funktionærerne ved Ting- og Arresthuset.

Toges til Efterretning.